Figueres, la Gernika catalana

Diumenge es va inaugurar l'exposició Silencis (Figueres sota les bombes, 1938-1939) al Museu de l'Empordà. Un merescut homenatge a 48 supervivents i testimonis dels bombardejos a Figueres i la comarca durant els últims mesos de la Guerra Civil. La idea del fotògraf Jordi Puig, escoltant les afirmacions de l'historiador Enric Pujol en una conferència –"Figueres va ser la segona ciutat de Catalunya en nombre absolut de víctimes, després de Barcelona"–, es va transformar (fa uns mesos) en una fotografia i una entrevista gravada (per Gerard Bagué) a cadascun dels qui es varen presentar. Ara estan exposades a les parets del museu les fotografies, una antologia de frases i un resum en vídeo de les declaracions. El títol és Silencis, perquè, explica Jordi Puig, la gent venia a parlar... però l'arrel profunda de la seva actitud era desmarcar-se del silenci, perdre la por.

No es distingeix ni l'origen ni la ideologia: es varen fotografiar i entrevistar gent de Figueres, de la comarca i alguns de més lluny; n'hi havia de dretes, d'esquerres i sense opció política definida. Els uneix un mínim comú denominador: fins ara havien guardat silenci, per voluntat pròpia o perquè ningú no els havia proposat una experiència així. Com de costum, l'èxit de la primera convocatòria (el reclam era "jo també hi vaig ser") va fer aparèixer una munió de persones que "també" hi varen ser en aquells dies i "també" volíem trencar el seu llarg silenci. Els historiadors, ben feliços...

L'aplaudiment llarguíssim i emotiu dels assistents als ancians que havien desafiat la por de parlar era tota una metàfora: es va aplaudir el gest d'història oral que ajuda a cicatritzar ferides: només podrem girar full –la tan grapejada "reconciliació"– quan hàgim llegit a fons el full que el silenci (imposat o voluntari) deixava invisible. Algunes de les declaracions són d'una senzillesa i sentit comú esfereïdors. Em quedo amb la d'un pastor del Port de la Selva: s'havia quedat sense gos i utilitzava el d'un amic. El gos, explica, era com un radar; quan desapareixia, ell ja es podia imaginar que els avions estaven a punt de bombardejar.

Figueres va ser escenari trist de l'exili el febrer de 1939 (mig milió de persones), i alhora capital simbòlica de la República moribunda: hi eren els caps dels governs espanyol, català i basc. Per això i pels nombrosos morts, Figueres, la Gernika catalana.

Publicat a:

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/2-societat/5-societat/736623-figueres-la-gernika-catalana.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mesSocietat&utm_source=rss&utm_medium=mesSocietat&utm_campaign=rss